

Voetnoten

(1) BOORSMA, *Televisieproducties voor kinderen*. (Een inventariserend onderzoek naar de positie van en de ontwikkelingskansen voor Nederlandstalige televisieproducties voor kinderen en jeugdigen). Amsterdam, Stichting voor het kind, 1984.

(2) *Ibid.*, p. 6.

(3) HULSENS, E., *Kindertelevisie*. Leuven, Infodok, 1981.

(4) Bij dit aanbod zijn familiefilms of gezinsfilms (zoals de zaterdagmiddagfilm) buiten beschouwing gelaten. Ook met andere programma's die niet specifiek voor kinderen bestemd zijn maar wel door hen worden bekeken, werd geen rekening gehouden.

(5) Het is echter goed mogelijk dat 'kindertelevisie' door elk van de zuilen anders begrepen wordt.

(6) EBU. *International comparison of broadcasting statistics*. Ref. jaar 1980, 1980-1981. Genève, 1982. Geciteerd door Boorsma, J

(7) 1% kijkdichtheid = 8220 kinderen van drie tot en met elf jaar.

(8) Gegevens uit: *Kijk- en Luisteronderzoek*. Studiedienst BRT, 1983, p. 65.

(9) BOORSMA, J.P., *op. cit.*, p. 14-15.

(10) Voor dit gedeelte baseren we ons op een gesprek dat we hadden met dhr. Lambert Van de Sijpe, produktieleider van de dienst Jeugd. In hoeverre zijn standpunten en stellingen aanvaard zijn door de andere leden van de dienst werd niet nagetrokken.

feiten en meningen uit de media- wereld

Pas verschenen:

ADVERTEREN BOVEN EN ONDER DE TAALGRENEN

Lieve SMEETS

1985, 100 blz., 350 BF.

een uitgave van:

Centrum voor Communicatiewetenschappen
E. Van Evenstraat 2A
B-3000 Leuven

KRIS VANSTAPPEN

EN

WIM VAN DER BIESEN

Op 25 juli 1985 overleed te Anderlecht de oud-hoofdredacteur van "De Standaard", Luc Vandeweghe, beter bekend onder z'n pseudoniem E. TROCH. Vandeweghe (geboren in 1914) studeerde te Leuven wijsbegeerte en moderne geschiedenis en was tijdens de oorlog leraar aan het Koninklijk Atheneum te Mechelen. In oktober 1945 werd hij redacteur voor buitenlandse politiek bij "De Nieuwe Standaard" waar hij in 1954 de leiding van de redactie buitenland kreeg. In 1960 werd hij tevens directeur van de redactie, wat hij tot aan het faillissement van de Standaardgroep in juni 1976 gebleven is. Erg bekend waren zijn wekelijkse commentaren op de buitenlandse politiek die in de zaterdagkrant verschenen onder de titel "Diplomatiek Bestek". Vandeweghe publiceerde ook heel wat tijdschriftartikelen en enkele boeken over internationale politiek, waarvan als voornaamste kunnen vermeld worden: "De Grote Dooi, Tien jaar wereldpolitiek in vogelvlucht" (1960) en "Vier miljoen Gijzelaars, Wereldpolitiek van 1945 tot heden" (1977). In een In memoriam in "De Standaard" getuigde de huidige directeur van de redactie, Lode Bostoën, van hem: "Hij stuurde zijn redactie met zachte hand en eiste niet dat iedereen slaafs zijn eigen visie op de politieke gebeurtenissen zou volgen... Voor de echte polemiek was hij wellicht te minzaam, maar juist die vriendelijkheid en openheid in de omgang met zijn collega's zullen zij het langst van hem in geheugen bewaren".

*

Einde juli 1985 heeft de Vlaamse regering de lijst van verenigingen en organisaties samengesteld die uitgenodigd worden om in de Algemene Vergadering van de MEDIARAAD te zetelen.

Het betreft hier o.a. de vakbonden, de BRT, de dag- en weekbladuitgevers, Sabam, de Vlaamse filmproducenten, enz.

Iedere instelling mag, volgens het geval, één, twee of drie leden naar de Mediaraad sturen. De dertig leden zullen later worden aangevuld met maximum zes deskundigen en vertegenwoordigers van de verbruikers. Een voorzitter en een comité van maximum tien experts zal het geheel vervolledigen. De Mediaraad zal dus uit maximum 47 leden bestaan.

*

REGERINGSMEDEDELINGEN hebben sinds de memorabele avond van woensdag

31 juli hun reputatie van 'vervelendste televisieprogramma's' verloren. Die avond zonden BRT en RTBF een dergelijke mededeling uit namens premier Martens, die door de oppositie en de socialistische vakbonden van beide omroepen zonder meer als 'propaganda' werd bestempeld.

De betrokken regeringsmededeling bestond uit twee delen: een beeldmontage, die de economische heropleving onder Martens V moest illustreren, en een korte toespraak van de premier zelf, die het regeringsbeleid verdedigde.

De oppositie sprak ondermeer over "het schandelijk misbruik dat door de eerste minister werd gemaakt van een zogenaamde regeringsmededeling" (SP) en "gebrek aan schroom en eerlijkheid" (PS).

Het kabinet van de eerste minister stelde daar tegenover dat de bepalingen van het betrokken KB van 8 juni 1982 niet werden overtreden.

*

Uit het jaarverslag 1984 van de Nederlandse Bioscoopbond blijkt dat de NEDERLANDERS weliswaar in het algemeen minder naar de FILM gaan, maar bij het bioscoopbezoek meer kiezen voor Nederlandse films.

Terwijl het bioscoopbezoek daalde van 21,6 miljoen (in 1983) naar 17,4 miljoen (in 1984), steeg het aandeel van de Nederlandse films van 14,5 % in 1983 tot 19,3 %.

Zoals in de rest van Europa kampen de Nederlandse bioscopen overigens met zeer zware problemen, veroorzaakt door televisie en video en de dalende koopkracht van de belangrijkste toeschouwersgroep, de jongeren. Maatregelen als een goedkoop maandagtarief hebben, zo blijkt, daarbij niet geholpen.

*

De BBC kwam verschillende malen in de actualiteit in juli en augustus.

Eerst en vooral is de strijd rond de inkomsten van de 'Beeb' nog lang niet gestreden. De Peacock-commissie, die een aantal mogelijkheden in dit verband moet onderzoeken, kwam tot de voorlopige conclusie dat een verhoging van het kijk- en luistergeld - de zg. 'licence fee' - afgeraden moet worden. Volgens de commissie zou het budgettaire probleem kunnen opgelost worden door de invoering van reclame op de BBC. Verder meende de Raad van Beheer van de BBC te moeten ingrijpen tegen een uitzending in de reeks 'Private Lives', waarin de

lerse kwestie werd belicht. De bezwaren richtten zich met name tegen het interviewen van vooraanstaande en militante leden van het IRA. De reportage werd uiteindelijk toch, onverkort, uitgezonden.

The Observer pakte vervolgens uit met de 'primeur' dat de personeelsstaf van de BBC gecontroleerd zou worden door M15, de Britse geheime dienst. De omroep repliceerde met de verklaring, dat deze praktijk al jaren werd toegepast en trouwens een standaard-procedure is in overheidsbedrijven. Met name de journalisten waren niet te spreken over de repliek en eisten de afschaffing van de 'M15 vetting'.

Alsof dit alles nog niet genoeg is, raakte de BBC in de clinch met een van de Britse commerciële zenders, Thames Television, nadat deze laatste er in geslaagd was de populaire serie 'Dallas' te verkrijgen - tegen een bedrag dat veel hoger lag dan de sommen die de BBC ooit betaald had. Dit dispute werd uiteindelijk opgelost in het voordeel van de BBC, die tenslotte toch de rechten over de serie verwierf.

Met name de controle door M15 maakte golven die uitdeinden tot ver in het buitenland, vermits duidelijk werd gemaakt dat de alom gekende en geroemde onpartijdigheid van de BBC relativerend moest worden.

*

Het populaire Amerikaanse dagblad "USA TODAY" zal vanaf mei 1986 een internationale editie uitgeven die (via satelliet) in Zwitserland zal gedrukt worden. Deze krant werd pas in 1982 opgericht en is een van de weinige landelijke dagbladen in de Verenigde Staten. Ze wordt in 27 steden gedrukt en heeft een oplage van 1,3 miljoen exemplaren. De internationale editie, die bestemd is voor Europa en voor het Midden-Oosten zal gedrukt worden te Zürich bij Ringier, de uitgever van o.a. de grootste Zwitserse krant "Blick".

*

Maandag 26 augustus viel eindelijk het doek over de reeds maanden aanslepende verkoop van de DUPUIS-aandelen, "dat beruchte feuilleton met schuifjes", zoals Albert Frère het zelf stelde op de aansluitende persconferentie.

In de eerste fase ziet het aandelenbezit van de uitgevergroep Dupuis er als volgt uit: GBL bezit 51%, Hachette en Editions Mondiales elk 22,3% en Anne-Marie Guéret-Dupuis, die tot op het einde weigerde te verkopen, 4,4%. Deze verdeling is vrijwel

overal in de verbonden ondernemingen - Editions Jean Dupuis in Marcinelle, SEPP in Brussel, Dupuis France in Parijs en Dupuis Nederland in Sittard - terug te vinden. Naar verluidt zou de overnameprijs 1.630 miljoen BF bedragen.

*

In opdracht van het CEBUCO (Centraal Bureau voor Courantenpubliciteit) werd in Nederland een onderzoek gedaan naar de LEESGEWOONTEN van regelmatige DAGBLADLEZERS van 18 tot en met 69 jaar. Uit de resultaten blijkt o.a. dat de Nederlander dagelijks ruim een halfuur (32 minuten) aan het lezen van z'n krant besteedt. Vijftien procent leest alleen de koppen en soms enkele regels, terwijl veertien procent de ganse krant leest. Veruit de meeste Nederlanders (76%) hebben een abonnement op hun krant en bijna iedereen (93%) leest z'n dagblad thuis. Mannen lezen langer in een krant dan vrouwen, maar deze laatste hebben meer aandacht voor de advertentiebladzijden dan de mannen. Bijna drie-vierden (74%) van de regelmatige dagbladlezers "zien" alle pagina's.

*

Begin september 1985 besliste minister Eelco Brinkman dat de Nederlandse omroepvereniging VERONICA (VOO) per 1 oktober 1985 de A-status zou verwerven. In juli had de minister, na negatief advies van de Nederlandse Omroepraad, de aanvraag van Veronica vooralsnog afgewezen. De (Nederlandse) Raad van State vernietigde deze beslissing, zodat Veronica nu komt plaats nemen naast de andere "grote" omroepverenigingen: TROS, AVRO, KRO, NCRV, en VARA. Om tot A-omroep te promoveren moet een Nederlandse omroeporganisatie minstens 450.000 (betalende) leden tellen. Een statusvergroting gaat steeds gepaard met een zendtijduitbreiding. Zo wordt de zendtijd van Veronica op de televisie verhoogd van 5,5 uur naar 9 uur per week, terwijl het op de radio zelfs meer dan een verdubbeling is: van 28,5 uur gaat het naar 63,5 uur.

*

GAZET van ANTWERPEN heeft niet alleen haar ganse "top" (directeur, hoofdredacteur en adjunct-hoofdredacteur) gewijzigd, maar sinds 2 september 1985 werd ook haar "uitzicht" veranderd. De eerste bladzijde werd opgefrist, het lettertype is vergroot

en, naar eigen zeggen, "werd de opmaak prettiger gemaakt". De belangrijkste artikels van de eerste bladzijde worden voortgezet op de bladzijde twee (voorheen op de laatste bladzijde). Nu gaat men op de "Achterkrant" de actuele gebeurtenissen grondig uitdiepen. De "Opinie"-bladzijde wordt omgevormd tot een achtergrondbladzijde, waarop men naast de editoriaalen en de lezersbrieven ook enkele nieuwe rubrieken zoals o.a. "Taalmozaïek" zal vinden. De belangrijkste bedoeling van dit alles is "de krant frisser, handiger en nog aangenamer om lezen maken".

Op zondag 22 september 1985 overleed te Berlijn op 73-jarige leeftijd de Westduitse persmagnaat AXEL SPRINGER.

Deze erg omstreden uitgever stond aan het hoofd van het grootste krantenimperium van Europa, dat hij zelf pas na de Tweede Wereldoorlog heeft opgericht. De belangrijkste Springer-publicaties zijn: het tv-programmablade "Hör zu" (3,5 miljoen exemplaren), "Funk Uhr" (2,3 miljoen), het schandaalblad "Bild" (met meer dan 5 miljoen exemplaren, de grootste krant van het Europees continent) en het kwaliteitsblad "Die Welt" (200.000 exemplaren). Beide laatste titels waren ongetwijfeld de paradepaarden, de boegbeelden van Springer. Erg toepasselijk bestempelde "De Morgen" ze respectievelijk als "het achterwerk en het aangezicht van het Axel Springer Verlag".

Het meest karakteristieke van Springer was wellicht dat hij zelf de politieke lijn en de inhoud van z'n bladen bepaalde. Hij was een fervent anti-communist, een hevig voorstander van de hereniging van Duitsland ("Die Welt" heeft b.v. nooit de D.D.R. erkend) en een verdediger van het Joodse Volk en van Israël. Door z'n machtspositie in de mediasector heeft Axel Springer ook heel wat invloed gehad op de Westduitse politiek. Zijn persimperium had in 1985 een omzet van twee miljard mark en telde 12.000 werknemers.

"De Standaard" noemde Springer "een nationaal instituut" en "Le Monde" betitelde hem als "monstre sacré de la presse".

Nadat LOUISE BROOKS vrijdag 9 augustus overleed, werd oktober een regelrechte 'zwarte maand' voor de filmindustrie. De 1e oktober meldden de kranten het overlijden van SIMONE SIGNORET, "monstre

sacré" van de Franse film. Signoret brak in 1952 definitief door met Jacques Beckers film "Casque d'Or", en internationale erkenning kwam in 1958 me "Room on the Top" van Jack Clayton. Tot op latere leeftijd bleef Signoret rollen aanvaarden, zelfs in films van regisseurs die nog onbekend waren. Ook als schrijfster kende ze een behoorlijk succes.

Op 2 oktober stierf ROCK HUDSON, nadat kort tevoren bekend was geraakt dat de acteur leed aan AIDS. In de jaren '60 was deze acteur, die pas op het einde van zijn leven voor zijn homofiele geaardheid kon uitkomen, het toonbeeld van de knappe viriele man, en ontving hij tientallen fanbrieven per dag van verliefde huisvrouwen.

Donderdag 10 oktober overleed ORSON WELLES, 70 jaar oud. Vooral bekend door de revolutionaire "Citizen Kane" bleef Welles heel zijn verdere leven bewijzen dat hij een bijzonder begaafd regisseur, maar een ondermaats zakenman was. Ondanks het chaotische karakter van zijn carrière, die, eigenaardig genoeg, financieel gedragen werd door zijn acteertalent, blijven zijn films "The magnificent Ambersons" en "Touch of Evil" naast "Citizen Kane" behoren tot het beste wat de cinema heeft voortgebracht.

Dezelfde dag stierf YUL BRYNNER, die vooral in de herinnering zal blijven voortleven als de koning van Siam uit "The King and I", dat hij in totaal 4.652 keer speelde.

Pas verschenen:

W. HESLING EN J.M. PETERS

AUDIOVISUELE RETORIEK

1985
230 Blz.
500 BF

een uitgave van:

Centrum voor Communicatiewetenschappen
E. Van Evenstraat 2A
B-3000 Leuven